

24. 11. 2003

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o dani z přidané hodnoty

Jednou ze zásadních změn je snížení limitu dosaženého obratu pro povinnou registraci plátců DPH a změna doby po kterou je tento obrat sledován. Dosud byla situace taková, že registrace byla povinná pokud obrat za předchozí tři kalendářní měsíce převýšil částku 750 000 Kč. Nově platí, že k povinnému zaregistrování se dojde, bude-li obrat za nejbližších nejvýše dvanáct předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců vyšší než 2 mil. Kč.

V částce 107/2003 Sbírky zákonů (rozeslané dne 30.9.2003) byl pod číslem 322/2003 vydán zákon, který mění a novelizuje především zákon o dani z přidané hodnoty (dále jen DPH). V textu upozorním na některé - po mém soudu zásadní - změny zákona o DPH, které novela (vrácená prezidentem parlamentu a jím znovu schválena) přináší. Vzhledem k tomu, že větších či menších změn a doplňků obsahuje novela celkem 108 a kromě toho 10 bodů přechodných ustanovení, lze zájemcům o tuto problematiku jen doporučit seznámení se s jejím plným textem.

Novela nabyla účinnosti dnem 1.10.2003 s výjimkou čtyř bodů, které účinnost nabudou až 1.1.2004 a na které zvlášť upozorním.

Jednou ze zásadních změn je snížení limitu dosaženého obratu pro povinnou registraci plátců DPH a změna doby po kterou je tento obrat sledován.

Dosud byla situace taková, že registrace byla povinná pokud obrat za předchozí tři kalendářní měsíce převýšil částku 750 000 Kč. Nově platí, že k povinnému zaregistrování se dojde, bude-li obrat za nejbližších nejvýše dvanáct předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců vyšší než 2 mil. Kč.

Podle přechodných ustanovení se tento nový postup použije za období dvanácti po sobě jdoucích měsíců nejdříve počínaje dnem 1.10.2003. Znamená to tedy že od tohoto data se začíná obrat pro povinnou registraci plátců počítat „od nuly“.

Pokud podnikatel (osoba podléhající DPH) - neplátce DPH - nepřevýšil v měsících červenec až září 2003 obrat 750 000 Kč, neměl povinnost se registrovat jako plátce. Od 1.10.2003 sleduje výši obratu „nanovo“. Když tento nejdéle do 30.9.2004 (ale může se tak stát i dříve!) překročí částku 2 mil. Kč, je musí se registrovat jako plátce DPH.

V § 19 se zrušuje poslední věta čtvrtého odstavce. Ta umožňovala uplatnění odpočtu i u osobních automobilů zařazených podle zvláštních právních předpisů jako požární, záchranná, montážní, sportovní, technická, zásahová a vyprošťovací vozidla a vozidla technické pomoci.

U těchto osobních vozidel pořízených (koupí i formou finančního pronájmu s následnou koupí) 1.10.2003 a později již nelze uplatnit odpočet. Přechodná ustanovení pak ponechávají nárok na odpočet u smluv o finančním pronájmu uzavřených do 30.9.2003, a to až do jejich ukončení.

V § 20 odst. 2 dochází k redukci plnění, která se nezapočítává do „krátícího“ koeficientu.

V § 28 je zrušeno dělení finančních činností na ty, jejichž osvobození záleží na tom, zda je poskytuje finanční instituce nebo ostatní plátci. Výčet finančních činností je rozšířen.

Nový odstavec 3 (dosavadní 3 až 5 jsou přecíslovány) řeší způsob stanovení zdaňovací období v případě přeměn společností a družstev.

Paragraf 37 (daňové přiznání a splatnost daně) je rozšířen o způsob podávání daňových přiznání některých ne zcela standardních situacích - např. úmrtí plátce, zánik společnosti nebo družstva bez likvidace, konkurz.

Paragraf 45e zpřísňuje podmínky pro vrácení DPH zahraničním „turistům“. Minimální hodnota zboží včetně daně zaplacená jednomu prodávajícímu v jednom kalendářním dni musí být vyšší než 2 500 Kč (dosud se jednalo o částku 1 000 Kč). Nárok na vrácení nevzniká u uhlovodíkových paliv, tabákových výrobků, alkoholu a potravin (dosud žádné takové omezení nebylo).

Nyní k avizovaným změnám, které sice budou platit až od 1.1.2004, ale peněženek nás všech se dotknou nejvíce.

Jedná se především o změnu Přílohy č. 1 a Přílohy č. 2 k zákonu.

Z Přílohy č. 1 (seznam zboží podléhajícího snížené sazbě) byly vypuštěny (a tím budou podléhat sazbě základní) např. nátěrové barvy a laky, bionafta a bioplyn, náplně do domácích přístrojů k úpravě vody, skleněné lahve pro nápoje, solární zařízení pro ohřev vody, výbojky aj.

Příloha č. 2 (seznam služeb podléhající základní sazbě daně) byla rozšířena např. o: služby v oblasti telekomunikací, nemovitostí, výzkum a vývoj, služby právní, účetnické, daňové poradenství, pátrací a bezpečnostní služba aj.

Od 1.1.2004 bude základní sazbě daně podléhat veškerý nájem věcí movitých (dosud byla u nájmu osobních automobilů v případě, kdy nebyl při jeho koupi uplatněn odpočet uplatněna snížená sazba) i nemovitostí - nebude-li zdanitelné plnění osvobozeno (dosud kromě osvobození byla uplatněna sazba snížená).

A na úplný závěr upozorním na jedno z přechodných ustanovení, které se dotkne všech plátců. Do 25.4.2004 musí totiž zaplatit zálohu na vlastní daňovou povinnost za zdaňovací období měsíce dubna 2004 a druhé čtvrtletí 2004 ve výši 50 % skutečné vlastní daňové povinnosti, která vznikla plátcům s měsíčním zdaňovacím obdobím za zdaňovací období březen 2004 a plátcům se čtvrtletním zdaňovacím obdobím za zdaňovací období v prvním čtvrtletí 2004.

Důvodem tohoto opatření je změna způsobu vybírání DPH při dovozu zboží ze zemí Evropské unie. Tu již nebude jako dosud vybírat při dovozu celní úřad, ale budou ji odvádět plátcí až na základě svého daňového přiznání. Dočasný měsíční (event. čtvrtletní) deficit státního rozpočtu tak musí formou zálohy pokrýt poněkud paradoxně všichni plátcí, bez ohledu na to, zda jsou či nejsou dovozci zboží a bez ohledu na to, za se na tomto dočasném schodku podílí či ne.

Ing. Helena Machová
hmachova@iol.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájmemnému mezi spojenými osobami](#)
- [Daňové změny a novinky 2026: Nová pravidla pro zaměstnanecké opce a benefity i změny v DPH u nemovitostí](#)
- [Společníci by neměli fakturovat své společnosti](#)
- [Do 5 milionů EUR bez prospektu cenných papírů - novela ZPKT!](#)